

СПОСОБИ ФОРМУВАННЯ АГРАРНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ: АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ

На сьогоднішній день, однією з найважливіших складових науково-технічного розвитку активний і глобальний обмін інформацією фахівців різних галузей. Враховуючи сучасні тенденції до глобалізації та пошуків міжнародної наукової співпраці, з'явилася потреба в проведенні досліджень у перекладацькій сфері, які будуть сприяти покращенню їх ефективності і якості.

Сфера сільського господарства є однією з ключових напрямків розвитку як для нашої країни, так і на глобальному рівні. Активна співпраця як науковців, так і звичайних фермерів, по всьому світу допомагає аграрній галузі шукати ефективні вирішення цих проблем. Утім, без забезпечення ефективного перекладу така міжмовна комунікація є неможливою.

Розглядаючи питання якісного перекладу, потрібно, перш за все, звернути увагу на термінологію галузі. Терміни є одним зі способів передачі наукових знань і їх неправильний переклад може призвести до спотворення інформації. Під час перекладу фахового аграрного тексту від перекладача вимагається не просто знайти еквівалент до того чи іншого терміну, але і розуміння процесів, з якими вони пов'язані.

Особливу проблему становлять неологізми - терміни, що не мають жодних чітко визначених відповілників (наприклад, *agrihood* - житлове співтовариство при фермі; *vertical farming* - вертикальне фермерство тощо). Їх доводиться перекладати за допомогою різноманітних перекладацьких трансформацій та шукати різні підходи. Для того, щоб полегшити це завдання, варто дослідити, як саме формуються аграрні терміни і таким чином полегшити їх переклад.

Дослідження окремих аграрних словників показало, що найбільша кількість термінів у межах аграрної терміносистеми була створена саме завдяки застосуванню різноманітних морфологічних замін і засобів. Завдяки великій кількості інструментів у межах морфологічного термінотворення як в українській, так і англійській, цей метод можна назвати найбільш ефективним і продуктивним. Ця теза підтверджується в дослідженні Т. Петрової в її статті «Морфологічні способи термінотворення на матеріалі сучасної української фітомеліоративної термінології» [2]. Коли вивчається процес створення нових термінів за допомогою морфологічних способів, то можливо

відмітити, що застосування суфіксів при створенні аграрних термінів (таких як - енн-, -інн-, -н-, -льн-) є одним з найбільш поширених явищ термінотворення в цій галузі.

Розглянемо терміни *обмежена годівля (limited diet)* і *раціональна годівля (food rationing)*. У цих двох прикладах спостерігається використання суфіксів –ен– та –льн–. У першому випадку, слово «обмежений» вказує на дію, що стосується головного слова («годовля»), тобто «обмеження в годівлі». У другому терміні, *годовля*, як головний елемент складного терміну, розглядається як дія, а «раціональний» - як характеристика.

Іншим важливим прикладом морфологічної заміни є застосування префіксів (наприклад *без-, роз-, не-, су-, проти-, по-*). Утім їх застосовують рідше при створенні аграрних термінів. Варто зазначити, що чимало префіксів в українській мові є також запозиченими з іноземних мов, англійської мов зокрема. Тому варто поділяти аграрні терміни, створені за допомогою префіксів, що були використані з загального фонду мови (*розгалужена дуга - branchial arch*) і префіксів, що були запозичені (*репродуктивний вік - reproductive age*).

Також, можемо відзначити застосування основоскладання (також відоме як контамінація). Це поєднані двох або більше простих слів в одне. Цей спосіб хоч і не є поширеним, але також застосовується для створення нових аграрних термінів (*землеволодіння – land ownership*).

Іншим поширеним способом створення нових аграрних термінів, є запозичення з іноземних мов. Це явище є результатом сучасної тенденції до обміну наукових знань. Частіше за все це запозичення саме з англійської мови (*мутація - mutation*), але можуть бути запозичення з інших мов (*силос - silage, фреза - fräse*).

Отже, основними способами створення нової термінології є морфологічні методи, зокрема використання суфіксів, префіксів та основоскладання, а також запозичення з інших мов. Перекладач, який розуміє, як створюються терміни в англійській та українській мовах, зможе застосувати ці знання для полегшення процесу перекладу.

Література

1. Кравченко Т. Способи творення галузевих термінів на позначення понять економіки АПК. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». № 709. 2011. С. 79–83.

2. Петрова Т. Морфологічні способи термінотворення (на матеріалі сучасної української фітомеліоративної термінології). *Studia Ucrainica Posnaniensia*, vol. VI: 2018, pp. 121-129.

3. Французько-англійсько-український словник аграрної термінології для студентів-філологів аграрних закладів вищої освіти. Укл. С.Б. Столбецька, В.Д. Ігнатенко, Н.С. Береговенко, Н.С. Демченко. Біла Церква: БНАУ, 2023. 207 с.